

[AM2021.06.04Ø]

Statsadvokaten i Københavns AFGØRELSE - 5. juli 2017 - SAK-2016-521-6619

Advokat A1 , Adresse1 , 8100 Århus C

Vedr. Deres j.nr. ... E .

Ved brev af 28. april 2016 har De vegne af Deres klient fremsat krav om takstmæssig erstatning for uberettiget frihedsberøvelse, forhøjelse af taksten med 300 %, erstatning for flybillet, tabt arbejdsfortjeneste, forlængelse af uddannelse samt udgifter til kørekort.

De har opgjort kravet således:

Første døgn	6.300 kr.
Efterfølgende 328 døgn a kr. 800,00	262.400 kr.
Sum	268.700 kr.
Forhøjelse af taksten med 300 %	<u>806.100 kr.</u>
I alt	1.074.800 kr.

Flybillet	5.005 kr.
Tabt arbejdsfortjeneste	100.000 kr.
Forlængelse af uddannelse	75.000 kr.
Udgift til kørekort	<u>6.000kr.</u>
I alt:	1.260.805 kr.

De har endvidere anmodet om 15.300 kr. i salær for fremsættelse af erstatningskravet.

Det fremgår af sagen, at E har været frihedsberøvet fra den 27. februar 2015 kl. 10.36 til den 21. januar 2016 kl. 17.36, i alt 329 påbegyndte dage.

Ved afhøring den 27. februar 2015 blev han sigtet for medvirken til drab og drabsforsøg begået af X1 ved Sted1 og ved Sted2 .

Den 29. februar 2016 blev påtale mod Deres klient opgivet i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2.

Jeg kan meddele, at jeg ikke finder grundlag for at imødekomme kravet, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Begrundelsen herfor er følgende:

Det er ved Københavns Byrets dom af 27. september 2016 lagt til grund, at X1 begik terror, jf. straffelovens § 114, stk. 1, nr. 1, ved sin skudafgivelse den 14. februar 2015 ca. kl. 15.30 ved Sted1, hvor en deltager i arrangementet blev dræbt, og en polititjenestemand og en sikkerhedskoordinator blev såret, samt ved sin skudafgivelse den 15. februar 2015, ca. kl. 00.40, ved Sted2, hvor en vagt blev dræbt, og 2 polititjenestemænd blev såret.

Fire personer X2, X3, X4 og X5 var navnlig tiltalt for medvirken til skudafgivelsen ved Sted2. De blev frifundet herfor. X2 og X4 blev dømt for at have besiddet og bortskaffet den fuldautomatiske militær riffel, som var anvendt ved angrebet ved Sted1.

Deres klient blev varetægtsfængslet ved Københavns Byrets kendelse af 28. februar 2015 sigtet for medvirken til drab og drabsforsøg begået af X1 ved Sted1 og ved Sted2, idet Deres klient bl.a. skaffede X1 en skudsikker vest samt mindst en kniv.

Deres klient nægtede sig skyldig og ønskede ikke at udtale sig.

Retten fandt, at der efter de foreliggende oplysninger, herunder særligt oplysningerne om købet af en skudsikker vest og 3 knive, var begrundet mistanke om, at Deres klient havde gjort sig skyldig i den rejste sigtelse.

Københavns Byret forlængede fængslingsfristen ved kendelse af 18. juni 2015 og fandt, at grundlaget for rettens kendelse af 28. februar 2015 fortsat forelå. Denne kendelse stadfæstede Østre Landsret ved kendelse af 6. juli 2015.

Køb af knive

Der blev den 3. februar 2015 købt 3 knive via hjemmesidencom. Det fremgår af ordreoplysning fra firmaet, at kunden var X1, men at forsendelsesadressen og faktureringsadressen var E, Adresse2. Det fremgår endvidere, at ordren på 269,50 euro blev betalt med et bankkort tilhørende E, jf. bilag M-4-1-1-1.

Deres klient har ifølge rapporter af 27. februar og 22. april 2015 forklaret, at han lånte sit kort til sin bror X1, fordi broren ikke selv havde et kontokort. X1 brugte altid Deres klients kort, når han skulle købe noget på nettet. Deres klient stillede aldrig spørgsmål, da han vidste, at broren overførte penge til hans konto. Der blev overført 3.000 kr. til Deres klients konto fra broren via morens konto. X1 har ofte købt knive

over internettet, da man ikke kunne købe disse knive i Danmark. Flere af disse var blevet taget af politiet. X1 gik med kniv til tider. Det kan godt passe, at X1 flere gange i 2013 har købt knive på internettet.

X1 afgik ved døden den 15. februar 2015 efter en skududveksling med politiet. Ved sin død blev X1 fundet i besiddelse af en kniv af mærket KA-BAR. Kniv og skede fremstod nye. En af de tre knive købt den 3. februar 2015 er helt magen til og er af mærket KA-BAR, jf. bilag B-2-24 og M-4-1-1-1. På knivskeden og på knivskæftet er fundet DNA som med størst mulig sandsynlighed stammer fra Deres klient, jf. bilag B-30-4-8.2.

Jeg lægger til grund, at den kniv, der blev fundet på X1, er en af dem, som blev bestilt med Deres klients bankkort og med leveringsadresse i Deres klients navn.

Der er ikke oplysninger om, at kniven er brugt af X1 ved Sted1 eller ved Sted2.

Jeg finder dog, at Deres klient ved at overlade sit bankkort til sin bror til brug for køb over internettet, vel vidende, at broren tidligere havde købt knive over internettet, som ikke kunne købes i Danmark, og hvoraf nogle var blevet taget af politiet, måtte påregne en risiko for, at der blev indkøbt en kniv med et kriminelt formål, og at Deres klient dermed kunne blive mistænkt for medvirken til dette kriminelle formål og frihedsberøvet i den anledning. Dette udgør egen skyld hos Deres klient, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Køb af skudsikker vest

Deres klient har ifølge rapporter af 27. februar og 22. april 2015 forklaret, at han den 13. februar 2015, dagen før angrebet ved Sted1, købte en skudsikker vest til X1 i butikken Butik1 på Adresse3. Han kom hjem med vesten, som broren prøvede. Da broren syntes vesten var for lille og for let, kørte Deres klient tilbage til butikken og købte en større og tungere vest. Deres klient har forklaret, at broren skulle have vesten, fordi han var bange for, at personer fra den sag om knivstikkeri, hvor han havde været varetægtsfængslet, ville hævne sig. Han kunne ifølge rapport af 22. april 2015 ikke svare på, hvorfor X1 ikke havde købt vesten, lige efter han blev løsladt den 30. januar 2015, men først dagen før angrebet ved Sted1.

En ekspedient i butikken har ifølge rapport, jf. bilag E-10-70, forklaret, at han huskede episoden, med en mand, som købte en skudsikker vest og kom tilbage og fik den byttet. Butikken har udleveret fakturaer af 13. februar 2015 på køb af de to veste. Ekspedienten har også forklaret, at pågældende sagde, at det eneste vigtige var, at vesten kunne stoppe en 9 mm. Deres klient har ifølge rapport af 22. april 2015 hertil forklaret, at han ikke huskede, om han specifikt spurgte, om vesten kunne tåle 9 mm, eller om det var ekspedienten, der nævnte det.

X1 blev ved sin død fundet iført en skudsikker vest. Det fremgår af en label, at vesten var af mærket ... og Af en label fra vesten fremgår, at vesten har Threat level IIIa. Ifølge en label i vesten er den produceret for Butik1 Adresse3, 2100 København Ø. Det fremgår af faktura af 13. februar 2015 fra Butik1, at den vest, der endte med at blive købt, anføres med følgende varebetegnelse: ... Dyneema Level IIIa, jf. bilag E10-70 og B-2-24.

Jeg lægger herefter til grund, at den vest, som X1 var iført ved sin død, var den, som Deres klient havde købt til ham.

Der kan ikke af overvågningsbillederne i sagen ses, om X1 bar vesten ved Sted1 eller ved Sted2 .

Det er i Københavns Byrets dom af 27. september 2016, s. 86-87, lagt til grund, at X1 efter angrebet ved Sted2 indfandt sig på netcafeen Café1 og der fortalte X2 og X3 om forløbet ved Sted2 . X2 har ifølge s. 21 i dommen forklaret, at han mødte X1 på netcafeen Café1 den 15. februar 2015 omkring kl. 01.44, hvilket er ca. en time efter angrebet ved Sted2 . Han har endvidere forklaret, at han så, at X1 havde en skudsikker vest på.

Jeg lægger herefter til grund, at X1 anskaffede sig vesten som led i kriminel planlægning den 13. februar 2015, altså dagen før angrebet ved Sted1 , og at han i hvert fald var iført den ca. 1 time efter angrebet ved Sted2 og desuden ved sin død den 15. februar 2015 ca. kl. 04.55.

Jeg bemærker, at omstændighederne taler imod Deres klients forklaring om, at den skudsikre vest blev købt som beskyttelse mod hævn i anledning af den tidligere straffesag, idet jeg bemærker, at vesten først blev købt 13 dage efter X1's løsladelse. Den omstændighed, at Deres klient købte vesten og bar den hjem til X1 og på ny indfandt sig i butikken for at bytte vesten, antyder, at X1 ikke ønskede at blive forbundet med køb af vesten ved selv at blive set i butikken.

Jeg må lægge til grund, at Deres klients udtalelse til ekspedienten, om at vesten skulle kunne modstå skud på 9 mm, var en videregivelse af et krav fra X1 .

Udtalelsen taler også imod Deres klients forklaring om, at den skudsikre vest blev købt som beskyttelse mod hævn i anledning af den tidligere straffesag, idet X1 næppe kan have fået den opfattelse, at hævnen ville indebære skud med netop en kaliber på 9 mm.

Jeg bemærker endvidere, at det er almen viden, at politiets tjenestepistoler er af kaliber 9 mm.

Deres klient måtte således indse, at X1 frygtede at blive beskudt, og angivelsen af den specifikke kaliber gav ham endvidere anledning til at overveje, om X1 frygtede at blive beskudt af politiet.

Jeg finder herefter, at Deres klient ved at købe en skudsikker vest til X1 under de foreliggende omstændigheder måtte kunne påregne, at vesten var til brug for særdeles alvorlig kriminalitet, og at Deres klient dermed kunne blive mistænkt for medvirken til denne kriminalitet og frihedsberøvet i den anledning. Dette udgør også egen skyld hos Deres klient, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Kasket

Det fremgår af rapport af 27. februar 2015 s. 5-6, at Deres klient blev foreholdt, at politiet havde mistanke om, at Deres klient mødtes med sin bror X1 om aftenen den 14. februar 2015, og at han gav sin kasket til sin bror. Ifølge rapporten nægtede Deres klient at have mødt sin bror denne aften og han forklarede, at han havde givet sin kasket til en bekendt, som syntes at hans kasket var fed og plagede om at få kasketten. Han ville ikke oplyse navnet på den bekendte, og han havde ikke telefonnummeret til ham i sin telefon. Ifølge rapport af 22. april 2015 blev Deres klient foreholdt, at han om aftenen den 14. februar 2015 forlod Café1 iført en "white sox" kasket og senere kom tilbage uden kasketten. Deres klient fastholdt sin forklaring om at have givet kasketten til en bekendt, som han ikke ville oplyse navnet på. Foreholdt at X1 ankom til Café1 senere med en "white sox" kasket, forklarede Deres klient ifølge rapporten, at der var mange, som havde en sådan kasket. Han havde dog aldrig set X1 med en sådan kasket. Han nægtede at have mødtes med X1 og have givet ham sin kasket.

Det fremgår af bilag A-5-11-5 og A-5--11-9-9, at Deres klient ankom til Café1 iført den pågældende kasket, at han forlod Café1 med kasketten kl. 18.15, at han mødtes med en person udenfor, som kunne være hans bror, og at han kom tilbage til Café1 kl. 18.36 uden kasket på. Det fremgår endvidere, at en person med en jakke med påskriften MASS og med en sort kasket med hvids logo der ligner den, Deres klient tidligere havde på, ankommer til Café1 kl. 21.14. Deres klient har ifølge rapport af 22. april 2015 s. 7 forklaret, at han genkendte MASS-jakken som værende en, X1 havde haft i lang tid. Det er ved Københavns Byrets dom af 27. september 2016, s. 86, lagt til grund, at X1 ankom til Café1 kl. 21.14. Foreholdt ekstrakt 6 s. 32-33 (bilag A-6-2-7 s. 32-33) forklarede X4 ifølge dommen s. 49, at det var X1, der kom ind på Café1, og at X4 rakte hånden ud og hilste på ham. Det fremgår af bilag A-6-2-7, s. 32-33, at X1 var iført hættetrøje med påskriften MASS, sorte bukser og sko, og sort kasket med hvidt logo foran samt en taske. Det kan således lægges til grund at personen med MASS-jakke og sort kasket med hvidt logo er X1. Overdragelsen af kasketten er også omtalt i bilag M-4-14, som ifølge retsbogen blev fremlagt i grundlovsforhøret.

Det fremgår af bilag B-2-51 om sammenligning af kasketten på de ovennævnte overvågningsbilleder af dels Deres klient og dels X1, at det ikke kan udelukkes, at det er en identisk kasket, idet der ses sammenfald m.h.t. mærke, model og farve.

Det fremgår af Københavns Byrets dom af 27. september 2016, at de tiltalte besluttede sig for at hjælpe X1 bl.a. med at skjule det tøj, han havde anvendt ved Sted1. Herunder blev en jakke smidt ud. Det tøj X1 bar på Café1 den 14. februar 2015 kl. 21.14 er ikke det samme, som han bar ved Sted1, hvor han bl.a. havde en anden jakke på samt en hue. Det må lægges til grund, at tøjskiftet blev foretaget for at undgå, at han blev genkendt som gerningsmand til angrebet ved Sted1.

Jeg lægger til grund, at Deres klient enten direkte eller via en anden person overdrog sin kasket til X1 om aftenen den 14. februar 2015, og at han måtte påregne den mulighed, at hans bidrag til X1's skifte af tøj kunne medføre mistanke om medvirken til kriminalitet begået af X1, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Udtalelser fra Deres klient

Deres klient blev afhørt den 15. februar 2015. Han var ikke sigtet, men blev gjort opmærksom på, at han ikke havde pligt til at udtale sig, og at der kunne blive tale om sigtelse senere. Rapporten drejede sig om forsøg på manddrab ved Sted1 . Ifølge rapporten s. 2-3 forklarede Deres klient, at hans bror X1 ikke havde folkeregisteradresse i morens lejlighed, men at han boede på stedet, samt at han kun havde set sin bror ved dennes løsladelse den 30. januar 2015, og at han ikke havde set ham på bopælen eller på andre adresser eller været i kontakt med ham siden. De havde hver deres liv og var begge to meget ude af huset, og de så ikke hinanden så ofte. På s. 5 på ny spurgt om sin kontakt med X1 indenfor de seneste 2 uger, forklarede Deres klient ifølge rapporten, at han ikke havde lyst til at forklare for meget om sin bror.

Ifølge rapport af 24. februar 2015 om telefonisk afhøring s. 3 forklarede Deres klient, at hans bror efter løsladelsen ikke boede hos Deres klient og moren, men at han kom der næsten dagligt. Deres klient blev spurgt til sin kontakt med X1 efter fængslet, hvortil han svarede: "Hvad tror du, der er 4 år imellem os, selvfølgelig taler vi sammen". Deres klient ville ifølge rapporten ikke uddybe sin kontakt med X1 . De havde hver deres liv, men de talte da sammen.

Deres klient blev den 27. februar 2015 sigtet for medvirken til drab og drabsforsøg ved Sted1 og ved Sted2 . Ifølge rapporten s. 6 blev han foreholdt, at nogen havde indsat 3.000 kr. på hans bankkonto den 3. februar 2015. Han forklarede ifølge rapporten, at det var X1 . Det var også X1 som havde købt for et eurobeløb på internettet og havde lånt hans kort hertil. Det var ikke Deres klient, som havde modtaget en kniv, som var leveret til bopælen. Ifølge s. 7 i rapporten blev Deres klient spurgt, om han har handlet i butikken Butik1 på Vej1 , hvortil han ifølge rapporten forklarede, at han havde købt en skudsikker vest til sin bror i butikken. Vesten blev købt den 13. februar 2015, dagen før angrebet ved Sted1 .

Deres klients indledende forklaring ifølge rapporten om ikke at have set eller haft kontakt med X1 bortset fra ved dennes løsladelse var altså ikke korrekt, og han ændrede ifølge rapporten af 27. februar 2015 denne forklaring, idet han i begyndelsen af februar 2015 havde lånt sit bankkort til sin bror og havde købt en skudsikker vest til ham den 13. februar 2015.

Jeg finder, at Deres klient ved at afgive disse urigtige og vekslende forklaringer har udvist egen skyld, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Samlet set finder jeg på baggrund af alle de ovennævnte omstændigheder, at Deres klient har udvist egen sådan skyld i en sådan grad, at hans erstatningskrav i det hele må afslås, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Da jeg ikke finder grundlag for at imødekomme erstatningskravet til Deres klient, er der heller ikke grundlag for at tillægge Dem salær.

Jeg bemærker, at kravene om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, forlænget uddannelse og udgifter til kørekort ikke er dokumenteret.

Jeg bemærker endvidere, at Deres klient ifølge afhøringsrapport af 27. februar 2015 s. 2 har forklaret, at formålet med opholdet i Dubai var ferie og besøg hos hans mormor. Han forklarede endvidere, at noget af hans familie kan skaffe ham en læreplads i Dubai, og at han overvejede at læse til elektriker og komme i lære i Dubai. Deres klient synes således ikke at have besluttet, om han ville læse til elektriker og tage den pågældende læreplads.

Min afgørelse kan påklages til Rigsadvokaten. Hvis De ønsker at klage over min afgørelse, bedes De af praktiske grunde fremsende klagen til mig. Jeg vil snarest muligt efter modtagelsen af Deres klage videresende klagen og sagens akter til Rigsadvokaten.

Klagefristen er 4 uger fra modtagelse af min afgørelse.

Klageadgangen til Rigsadvokaten skal udnyttes, inden kravet kan begæres indbragt for retten til prøvelse, jf. retsplejelovens § 1018 f, stk. 1.

Sagsbehandlingstiden beklages.

.....

Rigsadvokatens AFGØRELSE - 5. januar 2018 - RA-2017-3100206-314

Advokat A1 , Adresse1 , 8100 Aarhus C

Ikke erstatning for frihedsberøvelse mv. Deres j.nr. ...

De har klaget over en afgørelse, der er truffet af Statsadvokaten i København den 5. juli 2017, om at nægte erstatning til E .

Jeg har besluttet ikke at ændre statsadvokatens afgørelse. Det betyder, at Deres klient ikke kan få erstatning for frihedsberøvelse, flybillet til Dubai, tabt arbejdsfortjeneste, forlængelse af uddannelse samt ekstra udgift til kørekort.

Derudover er jeg enig med statsadvokaten i ikke at tilkende Dem salær for Deres fremsættelse af erstatningskravet.

Begrundelse

Deres klient var frihedsberøvet i alt 329 påbegyndte døgn. Han var sigtet for medvirken til drab og drabsforsøg begået af broderen X1 ved henholdsvis Sted1 og Sted2. Da påtalen mod Deres klient blev opgivet, er han som udgangspunkt berettiget til erstatning for frihedsberøvelsen, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1.

Jeg er imidlertid enig med statsadvokaten i, at Deres klient har udvist egen skyld i en sådan grad, at erstatningen helt må bortfalde i medfør af retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Jeg har ved afgørelsen lagt vægt på, at Deres klient har udvist egen skyld ved at udvise uforsigtig adfærd forud for anholdelsen, idet Deres klient efter sin egen forklaring til politiet – lånte sit kreditkort til sin bror, X1, uden at stille spørgsmål til X1's anvendelse af kortet, uagtet at han vidste, at X1 ofte købte knive over internettet, og at flere af disse knive var blevet taget af politiet. Jeg finder, at Deres klient på den baggrund kunne påregne at blive mistænkt for medvirken til kriminalitet.

Jeg har desuden – og navnlig lagt vægt på, at Deres klient har udvist egen skyld ved indledningsvis at afgive skiftende og usandfærdige forklaringer til politiet om, hvornår han sidst havde set X1, om sin egen færden den 14. februar 2015, samt om, hvem han havde mødtes med i løbet af den 14. februar 2015, til trods for, at Deres klient havde en særlig anledning til at afgive forklaring herom.

Jeg bemærker i den forbindelse, at Deres klient var bekendt med, hvad X1 havde gjort, da han blev afhørt af politiet. Det må derfor ved afhøringerne have stået Deres klient klart, at han på grund af sin adfærd i relation til udlån af kreditkortet og køb af den skudsikre vest til X1 (som beskrevet i statsadvokatens afgørelse) risikerede at blive frihedsberøvet i længere tid som mistænkt for medvirken til særdeles alvorlig kriminalitet, og at han derfor havde en særlig grund til at afgive en sandfærdig forklaring til politiet om, hvornår han sidst havde set sin bror, om sin egen færden den 14. februar 2015, og om, hvem han havde mødtes med i løbet af dagen den 14. februar 2015.

I forhold til Deres klients forklaringer om, hvornår han sidst havde set sin bror X1, kan jeg nærmere henviser til følgende:

Deres klient forklarede ifølge s. 3 i politirapporten fra den første afhøring den 15. februar 2015 bl.a. følgende:

”Afhørte oplyste videre, at X1 blev løsladt efter afsoning i hhv. Slagelse, Vestre og Politigården for ca. 2-3 uger siden. Afhørte havde kun set ham den første dag efter løsladelsen, ellers havde han ikke set ham på bopælen eller på andre adresser. Han havde heller ikke været i kontakt med ham på andre måder, hverken sms, Facebook eller andet. Afhørte oplyste, at de havde hver deres liv og var begge to meget ude af huset og de så ikke hinanden så ofte.

(...)

Afhørte på ny adspurgt om han alligevel havde haft kontakt med X1 indenfor de seneste 2 uger. Afhørte foreholdt, at han smilede skævt, hver gang han blev spurgt herom. Afhørte forklarede, at han ikke havde lyst til at forklare for meget om sin bror.

(...)

Omkring kl. 20-21 tog han ind til Netcaféen Café1 på ... , hvor han ligesom de andres steder opholdt sig alene.”

Deres klient forklarede efterfølgende ifølge afhøringsrapport af 24. februar 2015 (bilag M-1-6-2-1), som vedrører en telefonisk afhøring af Deres klient, bl.a. følgende:

”Herefter adspurgt om afhørte kunne mærke forskel på X1 fra før han kom i fængsel og til han kom ud. Afhørte forklarede, at han ikke mærkede nogen forskel – X1 var den samme som altid – et godt menneske.

(...)

Adspurgt om X1 boede hos afhørte og deres mor (Adresse2) efter han kom ud fra fængslet, svarede afhørte, at det gjorde X1 ikke. Han vidste ikke hvor han boede, men han kom bare tit forbi afhørte og moderen. Han kom næsten dagligt, men han boede der ikke. Adspurgt hvorfor deres mor havde forklaret anderledes, at X1 boede der, svarede afhørte, at det måtte vi selv finde ud af. Afhørte forklarede bare, hvad der var rigtigt.

Spurgt ind til afhørtes kontakt med X1 efter fængslet, svarede afhørte ”hvad tror du, der er 4 år imellem os, selvfølgelig taler vi samme”. Afhørte ville ikke uddybe sin kontakt med X1 , de havde hvert deres liv, men de talte da sammen. De snakkede aldrig om, ”hvad lavede du der, hvem var du sammen med der osv.” De snakkede bare sammen almindeligt.”

I en genafhøring den 22. april 2015 forklarede Deres klient ifølge afhøringsrapporten følgende omkring X1's færden efter løsladelsen:

”X1 havde boet fast sammen med afhørte og hans mor siden sin løsladelse og havde sovet på adressen stort set hver eneste nat.”

Afhøringsrapporterne viser, at Deres klient indledningsvist afgav en usand forklaring ved helt at afvise at have set X1 , bortset fra lige efter dennes løsladelse.

I forhold til Deres klients forklaringer om sin færden og hvem, han mødtes med, i løbet af den 14. februar 2015, kan jeg henvise til, at det fremgår af afhøringsrapport af 15. februar 2015, s. 6, at Deres klient i første omgang forklarede bl.a., at han omkring kl. 20-21 tog ind til Café1 netcafé, hvor han ligesom de andre steder, han havde været i løbet af dagen opholdt sig alene.

Ifølge afhøringsrapport af 27. februar 2015 ændrede Deres klient efterfølgende forklaring og forklarede følgende:

”Forholdt at han jf. egen forklaring, havde været på Café1 i 1-2 timer og at han havde været der alene, ændrede afhørte nu dette til, at han ikke havde spillet på stedet. Han havde blot lagt en pose med nogle flasker på stedet. Adspurgt om han mødtes med nogle, forklarede afhørte at der var mange som han kender på stedet, men han bare havde hilst på dem.”

Det fremgår af videooptagelserne fra Café1 netcafé, jf. bilag A-6-2-7, at Deres klient ankom til Café1 kl. 18.07, hvor han hilste på X2, X3 og X4. Kort efter forlod Deres klient netcaféen sammen med X2 og X3, og de tre talte kort sammen uden for netcaféen. X2 og X3 kom tilbage til Café1 kl. 18.10. Deres klient kom tilbage kl. 18.13. Deres klient forlod på ny Café1 kl. 18.15 og vendte tilbage kl. 18.36, hvor han talte kort med X2 og X3 og derefter på ny forlod stedet. Kl. 20.36 vendte Deres klient igen tilbage til Café1 og forlod kort efter stedet på ny.

Det kan på den baggrund lægges til grund, at Deres klient ved afhøringerne den 15. og 27. februar 2015 afgav skiftende og urigtige forklaringer omkring sin færden den 14. februar 2015, herunder om hvem han mødtes med på Café1 netcafé.

Endelig har jeg lagt vægt på, at Deres klient har udvist egen skyld ved under hele efterforskningen at vælge ikke at udtale sig om, hvem han gav sin ”white sox”-kasket til den 14. februar 2015 mellem kl. 18.15 og kl. 18.36, selvom Deres klient havde en særlig anledning til at forklare herom og derved rense sig for mistanken om, at han havde mødtes med X1 og i den forbindelse hjulpet X1 med hans forehavende.

Jeg bemærker i den forbindelse, at det fremgår af sagen, at Deres klient var iført en ”white sox”-kasket, da han forlod Café1 netcafé kl. 18.15, men at han ikke var iført kasket, da han 20 minutter senere kl. 18.36 vendte tilbage til netcaféen. Det fremgår endvidere af sagen, at Deres klient var iført en anden kasket, da han – efter på ny at have forladt netcaféen – kl. 20.36 vendte tilbage til netcaféen.

Det fremgår af en videoovervågning, at Deres klient mødtes med en person uden for Café1 netcafé i tidsrummet fra kl. 18.15 til kl. 18.36. X2 har ved et gennemsyn af denne videoovervågning genkendt de to personer, der mødes, som Deres klient og X1, jf. sagens bilag M-2-5.5, s. 5. Efter byrettens bevisresultat ligger det fast, at X1 senere på aftenen kl. 21.14 ankom til Café1 netcafé, og at han da var iført en sort kasket med hvidt logo. Politiet har sammenlignet billederne af Deres klient iført kasket med billederne af X1 iført kasket. Det fremgår heraf, at der er sammenfald mht. mærke, model og farve.

Deres klient nægtede ved afhøringen den 27. februar 2015 og afhøringen den 22. april 2015, at han havde mødtes med sin bror X1, og at han i den forbindelse havde givet ham sin ”white sox”-kasket. Deres klient forklarede ved begge afhøringer, at han havde givet kasketten til en bekendt, men nægtede at oplyse navnet på denne bekendte. Deres klient har endvidere – som nævnt gennem hele efterforskningen valgt ikke at udtale sig om, hvem han gav sin kasket til.

Sammenfattende finder jeg, at Deres klient har udvist egen skyld ved at udlåne sit kreditkort til X1, ved under de indledende afhøringer at afgive skiftende og usande forklaringer på flere centrale punkter i sagen – herunder om, hvornår han sidst havde set X1, og om sin færd den 14. februar 2015 selvom han på grund af udlånet af kreditkort og købet af den skudsikre vest for X1 havde en særlig anledning til at rense sig for mistanke, og ved at nægte at afgive forklaring om, hvem han mødtes med i tidsrummet fra kl. 18.15 til kl. 18.36 den 14. februar, og hvem han gav sin "white sox"-kasket til. Det er min opfattelse, at Deres klient samlet set har udvist en sådan adfærd i forbindelse med afhøringerne, at han måtte påregne at blive varetægtsfængslet i sagen, herunder i en længere periode.

Samlet er det således min vurdering, at Deres klient har udvist en sådan grad af egen skyld, at erstatningen for frihedsberøvelse i det hele må bortfalde, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Jeg bemærker i øvrigt, ligesom statsadvokaten, at kravene om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, forlænget uddannelse og udgifter til kørekort ikke er dokumenteret.

For så vidt angår erstatning for flybillet til Dubai bemærker jeg, at udgiften til denne rejse er en udgift, som Deres klient under alle omstændigheder ville have afholdt, hvis han ikke var blevet anholdt og varetægtsfængslet. Der er derfor ikke lidt noget økonomisk tab.

Endelig er jeg enig med statsadvokaten i, at da der ikke er grundlag for at imødekomme Deres klients erstatningskrav, er der heller ikke grundlag for at tildele Dem salær.

Sagens forløb

- I afgørelse af 5. juli 2017 nægtede statsadvokaten at yde erstatning.
- I brev af 13. juli 2017 har De klaget over afgørelsen. De har ikke begrundet klage nærmere.
- Den 23. august 2017 har statsadvokaten sendt sagen til mig sammen med en udtalelse. Statsadvokaten har henholdt sig til sin afgørelse. Der er ikke kommet nye væsentlige oplysninger frem af betydning for sagen.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, jf. stk. 3 (erstatning for frihedsberøvelse – egen skyld).

Mulighed for at klage mv.

Min afgørelse er endelig. Deres klient kan derfor ikke klage over den. Det står i retsplejelovens § 1018 e, stk. 3.

Deres klient kan anmode om, at retten tager stilling til erstatningskravet. Hvis Deres klient ønsker, at retten tager stilling til kravet, skal De oplyse dette til Statsadvokaten i København senest to måneder efter, at De har modtaget denne afgørelse. Det står i retsplejelovens § 1018 f, stk. 1.

Hvis De har spørgsmål til min afgørelse, er De velkommen til at kontakte

.....

Københavns Byrets DOM - 20. maj 2020 - SS 1-15442/2018 - SAK-2017-3100101-505

Erstatningssøgende E , født december 1996 mod Anklagemyndigheden

Sagens baggrund og parternes påstande

Denne sag er behandlet med domsmænd.

Politidirektøren i København har ved tilkendegivelse af 18. juni 2018 i medfør af retsplejelovens § 1018 f indbragt en sag for retten, hvor E har fremsat krav om erstatning på 1.260.805 kr. i anledning af, at erstatningssøgende i tiden fra den 27. februar 2015 kl. 10.36 til den 21. januar 2016 kl. 17.36 var anholdt og varetægtsfængslet under isolation som sigtet for medvirken til drab og drabsforsøg begået af hans bror X1 ved Sted1 og ved Sted2 .

Politidirektøren i København har den i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, besluttet at opgive påtale, hvilket er meddelt erstatningssøgende ved en skrivelse af 20. februar 2016.

Ved brev af 28. april 2016 har advokat A1 fremsat krav om tortgodtgørelse for frihedsberøvelse og erstatning for flybillet, tabt arbejdsfortjeneste, forlænget uddannelse og udgift til kørekort på i alt 1.260.805 kr. med sædvanlig procesrente fra den 28. april 2016, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1.

Erstatningskravet er opgjort således:

Takst for frihedsberøvelse:

Første døgn 6.300 kr.

Efterfølgende 328 døgn a 800 kr. 262.400 kr.

268.700 kr.

Forhøjelse af taksten med 300% i alt	<u>806.100 kr.</u>
i alt	1.074.800 kr.
Flybillet	5.005 kr.
Tabt arbejdsfortjeneste	100.000 kr.
Forlængelse af uddannelse	75.000 kr.
Udgift til kørekort	<u>6.000 kr.</u>
I alt	<u>1.260.805 kr.</u>

Statsadvokaten afslog kravet den 5. juli 2017. Rigsadvokaten afslog kravet den 5. januar 2018.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om frifindelse og har også bestridt opgørelsen af kravet, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af erstatningssøgende.

Erstatningssøgende har til retsbogen afgivet følgende forklaring:

"...

Erstatningssøgende forklarede behørigt formået, at han blev anholdt, da han opholdt sig i en opgang ved siden af den opgang, hvor han boede. Han var på vej hjem. Politiet vidste ikke på dette tidspunkt, at han var X1's bror. Politiet tog ham med til en politibil, hvor han opgav sit navn. Han blev først sat fri efter 5 timer. Han blev ikke afhørt den første time. Han havde det skidt psykisk. Betjenten, der afhørte ham, skrev blot ned på en blok, hvad han forklarede. Han sad på bagsædet af politibilen. Der var to betjente i bilen. Han forklarede nu, at han rettelig var hjemme hos moderen først, og at han var på vej fra adressen, da politiet tog ham med. Moderen havde spurgt ham, om det var hans bror. Han vidste ikke, hvad hun talte om. De tændte for tv, og han kunne se, at det godt kunne være X1, som man søgte efter. Moderen græd. Hun var nok klar over, at det var X1, men hun ville ikke erkende det. Han selv var bagstiv. Han og nogle kammerater havde holdt fest på et hotel inde i byen. Han bad ikke om at få en advokat til stede. Egentlig troede han, at han blot skulle orienteres om broderen, men det blev til en afhøring af ham. Han huskede ikke, at han senere skulle være blevet ringet op af politiet. Moderen syntes, at de skulle tage væk fra Danmark, indtil tingene var faldet til ro. Der var journalister, der sov i opgangen. Han syntes, at de skulle blive, hvor de var. Moderen spurgte imidlertid politiet, om det var i orden, at de rejste, og det fik de lov til. Politiet bestemte sig, og han blev anholdt inden udrejsen. Ved den næste afhøring var politiet nærmest truende. Betjenten sagde til ham, at han var færdig, og at han skulle få sig en forsvarer. Han mente ikke, at han havde gjort noget forkert, og sagde så, at han ikke ønskede, at der skulle være en forsvarer til stede. Han blev så på ny afhørt. Betjenten læste op, hvad han havde noteret. Han kom med nogle

ændringer, men det hele var betjentens fortolkning af hans forklaring, og det var svært at ændre på det hele, selv om han ikke var enig i, hvad der var skrevet ned som hans forklaring. Han svarede på alle spørgsmål bortset fra, til hvem han havde givet sin kasket. De næste afhøringer, den 22. april og den 11. juni 2015, skete, mens der var en forsvarer til stede. Han blev en gang senere hentet til afhøring, men politiet havde ikke tilkaldt en forsvarer, så der blev ikke noget ud af den afhøring. Det var nok rigtigt, at han formelt ikke sad isoleret under fængslingen, men realiteten var, at han ikke havde kontakt med andre. I By1 blev han tilbudt fællesskab i to omgange. Begge gange var det med en drabsmand, som han ikke kendte. I de senere arresthuse blev det mere normalt, men det var alligevel fællesskab med andre, som ikke kunne tale dansk, eller det var gamle folk. Han blev konstant presset og visiteret. Han vidste ikke, hvem der etablerede kontakt til psykologen. Han gik til samtaler i to år, men gad så ikke mere, hvorefter forløbet blev afsluttet. Alle papirerne med hensyn til en uddannelse i Dubai var lavet. Han ønskede at tage hele elektrikeruddannelsen i Dubai. Han var kommet gennem grundforløbet i Danmark. Dette var afsluttet den 15. januar 2015. Efter løsladelsen forsøgte jobcentret at hjælpe ham. Han blev presset ind i et 10. classes forløb for at komme i gang, men han havde allerede gennemført 10. klasse, så han droppede ud efter et par måneder. Fra januar 2017 forsøgte han at tage HF, men han havde det svært med de andre, og han havde problemer med at sidde i en klasse, så han droppede også dette forløb efter et par måneder.

..."

Erstatningssøgende har endvidere supplerende til retsbogen forklaret følgende:

"...
at han havde fået sit eget sted at bo. Han boede alene. Han havde taget en pause fra studierne for at tjene nogle penge som chauffør. Så kunne han også i den nuværende krisesituation med corona hjælpe sin mor økonomisk. Det var rigtigt, at han var dømt i en sag, og at dommen var anket til landsretten med påstand om frifindelse.

..."

Oplysningerne i sagen

Der er dokumenteret en række afhøringer og bilag fra sagen, jf. herved retsbogen.

Rettens begrundelse og afgørelse

Erstatningssøgende var frihedsberøvet i 329 døgn som sigtet for medvirken til drab og drabsforsøg begået af hans bror X1 ved Sted1 og Sted2 den 14. og 15. februar 2015.

Ved i dagene op til drabene og drabsforsøgene at have hjulpet broderen med indkøb af knive og en skudsikker vest og ved i mellem de to drab at have hjulpet broderen med en kasket har erstatningssøgende udvist en sådan adfærd, at han måtte påregne at blive anholdt og frihedsberøvet i forbindelse med den meget alvorlige kriminalitet, som hans broder havde begået.

Efter frihedsberøvelsen skiftede erstatningssøgende flere gange forklaring om sin kontakt med broderen i dagene op til broderens terrorhandlinger og aftenen mellem den 14. og 15. februar 2015, ligesom han afviste at have overdraget sin kasket til broderen, samtidig med at han ikke ville udtale sig om, til hvem han så havde overdraget kasketten, som broderen tilsyneladende bar på et tidspunkt mellem de to drab.

Erstatningssøgende har således udvist egen skyld i et omfang, som gør, at erstatning for frihedsberøvelsen i det hele må bortfalde, jf. retsplejelovens § 1018, stk. 3.

Thi kendes for ret:

Anklagemyndigheden frifindes for det af erstatningssøgende rejste krav.

Erstatningssøgende skal betale sagens omkostninger, herunder 20.000 kr. + moms i salær til den beskikkede advokat, advokat Rolf Gregersen. Et tidligere udlagt salær på 11.407,50 kr. + moms til den tidligere beskikkede forsvarer, advokat A1 , udredes endeligt af tiltalte.

.....

Østre Landsrets 10. afdelings DOM - 4. juni 2021 - S-1894-20

(landsdommerne Malou Kragh Halling, Nicolai Uggerhøj-Winther og Jesper Jarnit med domsmænd).

Anklagemyndigheden mod erstatningssøgende E , født december 1996, (advokat Rolf Lindegaard Gregersen, besk.)

Københavns Byrets dom af 20. maj 2020 (sag nr. SS 1-15442/2018) er anket af E , der har gentaget sin påstand for byretten om, at han tilkendes 1.260.805 kr. i erstatning.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse og har herunder bestridt, at kravene om erstatning for flybillet til Dubai, tabt arbejdsfortjeneste, forlænget uddannelse og udgifter til kørekort er dokumenteret.

Der er enighed om, at erstatningssøgende ikke har været varetægtsfængslet i isolation.

Supplerende oplysninger

Statsadvokaten i København har den 5. juli 2017 truffet afgørelse om erstatningskravet. Af afgørelsen fremgår bl.a. følgende:

[TEKST UDELADT - FREMGÅR AF STATSADVOKATENS AFGØRELSE]

Statsadvokaten i Københavns ovennævnte afgørelse blev påklaget til Rigsadvokaten, der den 5. januar 2018 har truffet afgørelse i sagen, hvoraf bl.a. følgende fremgår:

[TEKST UDELADT - FREMGÅR AF RIGSADVOKATENS AFGØRELSE]

Der har for landsretten været fremlagt opdaterede oplysninger om erstatningssøgendes personlige forhold, herunder en psykologisk udtalelse af 31. maj 2021 fra Dignity, Dansk Institut mod Tortur.

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter bevisførelsen for landsretten tiltrædes det, at erstatningssøgende ved sin adfærd, herunder sine forklaringer til politiet, har givet grundlag for en sådan mistanke om, at han var medvirkende til drab og drabsforsøg i forbindelse med angrebet ved Sted1 og Sted2 den 14. og 15. februar 2015, at han selv har givet anledning til anholdelsen og den efterfølgende varetægtsfængsling af ham, hvilket må have stået som en påregnelig følge for ham.

Landsretten har herved lagt vægt på de samme omstændigheder, som er fremhævet af byretten, og som tillige fremgår af Rigsadvokatens afgørelse om erstatningskravet.

Navnlig for så vidt angår spørgsmålet om erstatningssøgendes overdragelse af sin "White Sox"-kasket til X1 eller en anden person har landsretten som Rigsadvokaten lagt vægt på, at erstatningssøgende har udvist egen skyld ved under efterforskningen, herunder under den samlede udstrækning af varetægtsfængslingen, at vælge ikke at udtale sig om, hvem han overdrog sin kasket til den 14. februar 2015 mellem kl. 18.15 og 18.36, selv om han efter sagens omstændigheder havde en særlig anledning til at forklare herom og derved søge at rense sig for den mistanke, der var rettet mod hans person.

Landsretten finder, at det efter begrundelsen for varetægtsfængslingen kan lægges til grund, at der har været årsagssammenhæng mellem den egen skyld, som erstatningssøgende har udvist, og afgørelsen om varetægtsfængsling. Det gælder også de senere afgørelser om forlængelse af varetægtsfængslingen. Landsretten finder i den forbindelse, at den samlede tidsmæssige udstrækning af varetægtsfængslingen ikke har oversteget, hvad erstatningssøgende måtte påregne som følge af sigtelserne og sagens meget alvorlige karakter og omfang.

På den baggrund findes betingelserne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 3, for at nægte erstatning opfyldt.

Det er herefter uforholdsmæssigt at tage stilling til, om kravene om erstatning for flybillet til Dubai, tabt arbejdsfortjeneste, forlænget uddannelse og udgifter til kørekort er dokumenteret.

Landsretten stadfæster med disse bemærkninger byrettens dom.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom i sagen mod erstatningssøgende E stadfæstes.

Erstatningssøgende skal betale sagens omkostninger for landsretten.